

Hallintovaliokunnan mietintö n:o 2 hallituksen esityksestä kirkkolain muuttamisesta

Eduskunta on 15 päivänä maaliskuuta 1994 lähettänyt hallintovaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 19.

Perustuslakivaliokunta on eduskunnan päätöksen mukaisesti antanut valiokunnalle lausuntonsa. Lausunto (PeVL 6) on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina vanhempi hallitussihteeri Marjatta Lehtinen opetusministeriöstä, kirkkoneuvos Matti Halttunen kirkkohallituksesta, toiminnanjohtaja Osmo Setälä Suomen Kirkon Pappisliitosta, toiminnanjohtaja Jouko Lahti Seurakuntien Viran- ja Toimenhaltijain Liitosta sekä palkkasihteeri Terttu Suhonen Kunta-alan unionista.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan kirkolliskokouksen esityksen mukaisesti uuteen kirkkolakiin, joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994, lisättäväksi säännös evankelis-luterilaisen kirkon ja sen seurakuntien viranhaltijoiden lomauttamisesta. Lomauttaminen on ehdotuksen mukaan mahdollista, jos virkaan kuuluva työ on vähentynyt olennaisesti tai jos painavat taloudelliset seikat sitä muutoin edellyttävät.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Lain voimassaolon ajaksi ehdotetaan neljää vuotta.

Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten hallintovaliokunta katsoo, että lakiehdotus voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädettyssä järjestyksessä.

Ehdotetun kirkkolain 6 luvun uuden 6 a §:n 4

Helsingissä 8 päivänä huhtikuuta 1994

momentin mukaan kirkkohallitus antaa tarkempia määräyksiä lomauttamisesta. Momentin perusteluissa todetaan, että tällaisia säännöksen soveltamista koskevia, seurakuntia velvoittavia täytäntöönpanomääräyksiä annettaisiin muun muassa työsopimuslain 37 a §:n 2 momentissa tarkoitetuista tapauksista, joissa ei ole perustetta lomauttamiseen, viranhaltijan oikeudesta säilyttää lomautusaikana asuntonsa, viranhaltijan oikeudesta ottaa lomautuksen ajaksi muuta työtä, lomautuksen ennakkoilmoituksesta, varsinaisesta lomautusilmoituksesta, viranhaltijan kuulemisvelvollisuudesta, työn alkamisajankohtaa koskevasta ilmoituksesta sekä seurakunnan velvollisuudesta varmistua ennen lomautuspäätöksen tekemistä siitä, että seurakunnan jumalanpalvelukset voidaan toimittaa ja seurakunnan muista perustehtävistä huolehtia. Selvyyden vuoksi valiokunta toteaa edellä todettuihin hallituksen esityksen perusteluihin liittyen, että käsiteltävänä olevaan lakiehdotukseen sisältyvän valtuutuksen nojalla kirkkohallitus voi antaa tarkempia määräyksiä ainoastaan nyt säädettävästä lomauttamisesta, mutta ei tietenkään muuhun lainsäädäntöön perustuvasta seikasta.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että Eduskunta hyväksyisi hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Väistö, varapuheenjohtaja Varpasuo, jäsenet Enestam, Järvi-

lahti, Laakkonen, Liikkanen, Näsi, Pulliainen, Saario, Ukkola ja Vähänäkki sekä varajäsenet Muttilainen, Perho-Santala ja Röntynen.

EDUSKUNNAN
PERUSTUSLAKIVALIOKUNTA

Liite

Helsingissä
6 päivänä huhtikuuta 1994
Lausunto n:o 6

Hallintovaliokunnalle

Eduskunta on lähettäessään 15 päivänä maaliskuuta 1994 hallituksen esityksen n:o 19 kirkkolain muuttamisesta hallintovaliokuntaan valmis-televasti käsiteltäväksi samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa hallintovaliokunnalle.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina vanhempi hallitussihteeri Marjatta Lehtinen opetusministeriöstä, kirkkoneuvos Matti Halttunen kirkkohallituksesta, professori Mikael Hidén ja professori Ilkka Saraviita.

Käsiteltyään asian valtiosääntöoikeudelliselta kannalta perustuslakivaliokunta esittää kunnioittaen seuraavaa.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan kirkkolakiin lisättäväksi säännös mahdollisuudesta lomauttaa evankelis-luterilaisen kirkon ja sen seurakuntien viranhaltijoita. Lomauttaminen voisi tulla kysymykseen, jos virkaan kuuluva työ on vähentynyt olennaisesti tai jos painavat taloudelliset seikat sitä muutoin edellyttävät.

Lain ehdotetaan olevan voimassa neljä vuotta. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Esityksen säätämisyjärjestysperustelujen mukaan on tulkinnanvaraista, onko papiston ja kanttorien virassapysymisoikeuden erioikeus-suoja poistunut nyt jo kumottuun kirkkolakiin perustuslainsäätämisyjärjestyksessä säädetyn lomauttamismahdollisuuden johdosta. Tämän ta-

kia hallitus on pitänyt suotavana, että säätämisyjärjestyskysymyksestä pyydetäisiin perustuslakivaliokunnan lausunto.

Valiokunnan kannanotot

Valiokunta katsoi lausunnossa n:o 18/1993 vp, että silloin käsiteltävänä olleessa esityksessä ehdotettu valtuus säätää kirkkolaissa eräiden viranhaltijoiden siirtämisestä toiseen virkaan oli vastoin pappissäädyn erioikeuksia ja lakiehdotus oli siksi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n 3 momentin takia perustuslainsäätämisyjärjestyksessä.

Myös nyt esillä oleva lakiehdotus koskee erioikeussuojan piiriin kuuluvaa virassapysymisoikeutta. Lakiehdotuksen tarkoittama lomauttamismahdollisuus on sinänsä toimenpiteenä ver-raten lievä itse virassapysymisoikeuden kannalta. Lisäksi esityksen mukaan lomauttamisen enimmäisaika on kolme viikkoa kalenterivuodessa. Näiden seikkojen johdosta valiokunta katsoo kysymyksessä olevan niin vähäisen kajoamisen virassapysymisoikeuteen, että siitä voidaan säätää kirkkolaissa valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä määrätyllä tavalla.

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta esittää kunnioittavasti,

että lakiehdotus voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädettyssä järjestyksessä.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Niinistö sekä jäsenet Jansson, Jääteenmäki, Kaarilahti,

J. Leppänen, Moilanen, Nikula, Näsi, Vistbacka, Vuoristo, Vähänäkki ja Väistö.